

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს
განმარტებითი ბარათი

საქართველოს მთავრობასა და ლუქსემბურგის
დიდი საჰერცოგოს მთავრობას შორის შემოსავლებსა
და კაპიტალზე ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილებისა
და გადასახადების გადაუხდელობის აღკვეთის შესახებ
შეთანხმებასთან დაკავშირებით

ქვეყანაში ინვესტიციების მოზიდვისა და ეკონომიკური კავშირების გაფართოების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პირობაა აღნიშნული შეთანხმების გაფორმება ქვეყნებთან, რომლებთანაც საქართველოს გააჩნია ეკონომიკური ინტერესები. ამგვარი შეთანხმებები არეგულირებენ ხელშემკვრელი ქვეყნების იურიდიული და ფიზიკური პირების მიერ მეორე ხელშემკვრელ ქვეყანაში გაწეული საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლების გადასახადებით დაბეგვრის პირობებს.

საზღვარგარეთის ქვეყნებთან აღნიშნული შეთანხმების გაფორმების რიგითობის განსაზღვრის დროს საქართველოს პრიორიტეტს წარმოადგენს ლუქსემბურგის დიდი საჰერცოგოს ისევე, როგორც ევროკავშირის სხვა ქვეყანები.

შეთანხმების მიზანია საქართველოსა და ლუქსემბურგის დიდ საჰერცოგოს შორის სავაჭრო-ეკონომიკურ სფეროში ორმხრივი თანამშრომლობის გაფართოება და გაღრმავება. შეთანხმება წარმოადგენს მიმზიდველი საინვესტიციო გარემოს შექმნის მნიშვნელოვან ელემენტს. ის ხელს შეუწყობს ორივე მხარის ინვესტიორების მოზიდვას.

მოლაპარაკებები მხარეებს შორის ჩატარდა 2006 წლის ნოემბერში, რომელზეც შეთანხმებულ იქნა ხელშეკრულების ტექსტი.

წარმოდგენილი შეთანხმების პროექტის ტექსტი ეფუძვნება ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების საერთაშორისო ორგანიზაციის (OECD) ზოგად მოდელს. მოდელის შესაბამისად, შეთანხმებით გათვალისწინებულია შემოსავლების დაბეგვრა ან შემოსავლის წყაროს ქვეყანაში გარკვეული შეზღუდვებით ან შეზღუდვების გარეშე, ან მხოლოდ რეზიდენტობის ქვეყანაში. შემოსავლის წყაროს ქვეყანაში დაბეგვრის შემთხვევაში, რეზიდენტის ქვეყანა იღებს ვალდებულებას ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების მიზნით. კერძოდ, რეზიდენტის ქვეყნის საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადახდელის საგადასახადო ბაზის გაანგარიშების დროს უნდა მოხდეს წყაროს ქვეყანაში გადახდილი გადასახადის გათვალისწინება (გამოქვითვა).

შეთანხმების პროექტის დებულებებთან მიმართებაში აღსანიშნავია რამდენიმე მომენტი:

1. მე-4 მუხლით (რეზიდენტი) განსაზღვრულია ის კრიტერიუმები, რომელთა საფუძველზე ხდება ფიზიკური და იურიდიული პირების რეზიდენტობის ქვეყნის დადგენა.
2. შეთანხმების მე-5 მუხლის (მუდმივი დაწესებულება) მე-3 პუნქტის მიხედვით სამშენებლო მოედნის, სამონტაჟო ან საამწყობო ობიექტის მუდმივ

დაწესებულებად ჩათვლის პერიოდის განსაზღვრა იმას ნიშნავს, რომ ისინი პირდაპირი გადასახადებით არ დაიბეგრებიან იმ პერიოდის განმავლობაში, რაც განსაზღვრულია შეთანხმებით. უცხოური სამშენებლო კომპანიებისათვის ეს არის მნიშვნელოვანი საგადასახადო შეღავათი. შეთანხმების OECD-ს ზოგადი მოდელით ეს პერიოდი შემოთავაზებულია თორმეტვიანი ვადით, ხოლო ამ შეთანხმებით განსაზღვრულია ექვსთვიანი პერიოდი.

3. მე-6 მუხლის შესაბამისად ხდება უძრავი ქონებიდან მიღებული შემოსავლების დაბეგვრის რეგულირება.

4. მე-7 მუხლი არეგულირებს საწარმოს მოგების დაბეგვრას. განსაზღვრულია, რომ თუ ერთი ხელშემკვრელი სახელმწიფოს საწარმო ახორციელებს თავის საქმიანობას მეორე ხელშემკვრელ სახელმწიფოში იქ განლაგებული მუდმივი დაწესებულების მეშვეობით, მისი მოგება დაიბეგრება ამ მეორე სახელმწიფოში (შემოსავლის წყაროსთან), მაგრამ მხოლოდ იმ ნაწილში, რომელიც მიეკუთვნება ასეთ მუდმივ დაწესებულებას.

5. მე-8 მუხლის (საერთაშორისო გადაზიდვები) თანახმად, საზღვაო გემებისა და საჰაერო ხომალდების საერთაშორისო გადაზიდვებში ექსპლოატაციიდან მიღებული მოგება დაიბეგრება იმ სახელმწიფოში, რომელშიც მდებარეობს საწარმოს ფაქტობრივი მართვის ადგილი.

6. მე-10 მუხლის მიხედვით, ინვესტიციების მოზიდვის მიზნით, დივიდენდის დასაბეგრი განაკვეთი იქნება დიფერენცირებული: კერძოდ,

- მსხვილი ინვესტიცია 2 მლნ ევროზე (ან მის ექვივალენტზე ლარებში) მეტი, თუ ამავე დროს დივიდენდის მიძღები კომპანია ფლობს დივიდენდის გადამხდელი კომპანიის კაპიტალის 50 პროცენტზე მეტს, დაიბეგრება 0 პროცენტით.

- თუ დივიდენდის მფლობელ კომპანიას, რომელიც ფლობს დივიდენდების გადამხდელი კომპანიის კაპიტალის სულ მცირე 10 პროცენტს, დივიდენდების გადამხდელი კომპანიის კაპიტალში ინვესტირებული აქვს 100000 ევროზე მეტი (ან შესაბამისად მისი ექვივალენტი საქართველოს ვალუტაში) იგი დაიბეგრება დივიდენდების მთლიანი თანხის 5 პროცენტით;

- ყველა დანარჩენ შემთხვევაში კი დაბეგვრა მოხდება დივიდენდების მთლიანი თანხის 10 პროცენტით.

7. უძრავი ქონების გასხვისებიდან მიღებული შემოსავლები დაიბეგრება ქვეყანაში, რომელშიც განთავსებულია ეს უძრავი ქონება, ანუ შემოსავლის მიღების წყაროს ქვეყანაში (მე-13 მუხლი).

8. ფიზიკური პირის დამოუკიდებელი პირადი მომსახურებიდან მიღებული შემოსავლები დაიბეგრება რეზიდენტის ქვეყანაში (მე-14 მუხლი). ამგვარი შემოსავლები შეიძლება დაიბეგროს შემოსავლის წყაროს ქვეყანაშიც, თუ ეს საქმიანობა ხორციელდება იქ არსებული ფიქსირებული ბაზის მეშვეობით.

9. დაქირავებით მომუშავეების (მე-15 მუხლი), ასევე სპორტსმენებისა და ხელოვნების მუშაკების (მე-17 მუხლი) მიერ მიღებული შემოსავლები იბეგრება ანაზღაურების წყაროს ქვეყანაში, თუმცა გარკვეულ შემთხვევებში ეს შემოსავალი შეიძლება დაიბეგროს რეზიდენტობის მიხედვითაც.

10. პროფესორები, მასწავლებლები და მეცნიერ-მუშაკები (მუხლი 20) რომლებიც საშუაოდ იმყოფებიან მეორე სახელმწიფოში, თავისუფლდებიან ამ ქვეყნის გადასახადებისაგან ორი წლის განმავლობაში.

11. 24-ე მუხლით რეგულირდება რეზიდენტის ქვეყანაში ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების პრაქტიკული პროცედურული საკითხები.

შეთანხმება ზოგიერთ შემთხვევაში ითვალისწინებს საქართველოს კანონმდებლობისაგან განსხვავებული ნორმების დაწესებას. თუმცა, პარლამენტის მიერ მისი რატიფიცირების შემთხვევაში, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების შესახებ კანონის თანახმად ამ შეთანხმებას მიენიჭება უპირატესი იურიდიული ძალა შიდასახელმწიფოებრივ საკანონმდებლო აქტებთან მიმართებაში (მუხლი 6). საერთაშორისო ხელშეკრულების უპირატეს იურიდიულ ძალას აღიარებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსიც (მუხლი 2, პუნქტი 7).

წარმოდგენილი შეთანხმების გაფორმება საქართველოსთვის არ გამოიწვევს დამატებითი ფინანსური ვალდებულებების აღებას და საბიუჯეტო ხარჯების გაზრდას.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო თვლის, რომ "საქართველოს მთავრობასა და ლუქსემბურგის დიდი საჰერცოგოს მთავრობას შორის შემოსავლებსა და კაპიტალზე ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილებისა და გადასახადების გადაუხდელობის აღკვეთის შესახებ" შეთანხმება შეესაბამება საქართველოს ეკონომიკურ ინტერესებს, მასში გათვალისწინებულია ამ ეტაპზე ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკის პრიორიტეტები და მიზანშეწონილად მიაჩნია მისი გაფორმება.